

Årsberetning 2021

Pårørenderådgivning

INDHOLDSFORTEGNELSE

• Forord - SIND PÅRØRENDERÅDGIVNING	3
• Organisationsplan 2021	4
• Primære aktiviteter	4
• Bestyrelsen	5
• Årsmødet	5
• Ledelsens beretning	6
• Ansatte og frivillige	8
• De frivillige	9
• AKTIVITETER	10
• Samarbejdspartnere	10
• Den Landsdækkende Telefonrådgivning (DLT)	11
• Undervisning, foredrag og seniorgruppe	13
• Selvhjælpsgrupper	14
• Undervisningsforløb foråret 2021	14
• Undervisningsforløb efteråret 2021	15
• Gruppeforløb Randers efteråret 2021	15
• Samtalegruppe Århus	15
• Bisidderordning	16
• SATELLITTER I REGION MIDT	17
• Odder	17
• Silkeborg	17
• Randers	17
• U18	18
• SIND Erhverv	18
• ØKONOMI	20

Forord

SIND Pårørenderådgivning har siden 1991 været en juridisk enhed med egne vedtægter, bestyrelse, økonomi, sekretariat og ledelse. I 2018 indgik SIND Pårørenderådgivning i et tættere samarbejde med SIND Landsforeningen for psykisk sundhed. Der blev udarbejdet en samarbejdsaftale, og SIND Pårørenderådgivning blev en landsdækkende aktivitet.

Hovedformålet for SIND Pårørenderådgivning er at rådgive, vejlede, støtte og undervise pårørende til mennesker med psykiske vanskeligheder og fagpersonale samt tilbyde borgere med psykiske vanskeligheder telefonrådgivning. Derudover har vi i SIND Erhverv et håndholdt tilbud til fleksjobvisiterede borgere, som skal afklares ift. arbejdsmarkedet med henblik på at komme i beskæftigelse.

Den Landsdækkende Telefonrådgivning (DLT) drives i samarbejde med SIND Landsforeningen for psykisk sundhed og indtil 31.5.2021 i et samarbejde med andre lokalafdelinger. Siden 1.6., hvor DLT påbegyndte en akkrediteringsproces i samarbejde med RådgivningsDanmark er det alene Aarhus, der har udbudt DLT og i 30 timer ugentligt.

Vi rådgiver både pårørende til psykisk sårbare/syge og personer, der selv har en psykisk sårbarhed/sygdom samt fagprofessionelle.

Et væsentligt aspekt af vores arbejde er at forebygge psykiske og sociale problemer gennem vores tilbud til børn, unge og voksne, som er berørt af psykisk sårbarhed/sygdom i det nære netværk.

Vi deltager gerne i den offentlige debat vedrørende emner, som har relevans for mennesker med psykiske vanskeligheder og deres pårørende. Ligeledes deltager vi i arbejdsgrupper og lignende såvel i kommuner som i Region Midt.

Desuden kvalificerer vi vores frivillige til at blive gode rådgivere gennem kurser, supervision og vejledning. Pårørenderådgivningens arbejde dokumenteres gennem rapporter, evalueringer og udgivelser.

2021 har igen været et år, som har været påvirket af Covid 19, og hvor vi periodisk har måttet lukke vores aktiviteter ned eller flytte dem. Både personale og frivillige har udvist stor fleksibilitet og fundet løsninger, så vi så vidt muligt har kunnet imødekomme efterspørgslen på vores tilbud, ligesom vi - Corona uanset - har holdt fast i fællesskabet og det, som binder os sammen. Således opleves, at vi er et godt team drevet af engagement og udrettetrang ift. vores udsatte målgrupper.

Stor og varm TAK til både frivillige og ansatte for at gøre en forskel hver dag.

Julie Krarup

Organisationsplan 2021

Primære aktiviteter i 2021

Rådgivning: DLT

- Telefonrådgivning
- Åben rådgivning

U18: Børn og unge under 18 samt tilbud til familierne

- Børnegrupper (7 – 10 år)
- Samtaler med forældre og børn ned til 3 år

Voksengrupper/ seniorgrupper:

- Voksen/senior grupper i samarbejde med Aarhus Kommune
- § 18 samarbejde med Randers og Aarhus kommuner omkring undervisningsforløb
- Undervisningsforløb i samarbejde med Region Midt
- Undervisning og formidling i samarbejde med Magistraten for Sundhed og Omsorg

SIND Erhverv:

- Virksomhedsrettet projekt (Rampen til det gode arbejdsliv)
- Virksomhedsrettet indsats i samarbejde med Aarhus Kommune

Bestyrelsen

Der har været afholdt fem bestyrelsesmøder i 2021, og flere møder har været aflyst og er blevet erstattet af løbende info-skrivelser fra formanden og daglig leder som følge af nedlukningen begrundet i Corona. Specielt for hvert møde har været, at vi har haft landsrevisoren med, som til alle møder udarbejder økonomiske oversigter, kvartalsbalancer mv.

Møderne har båret præg af et fortsat stort fokus på vores økonomi, ligesom der er i årets løb er blevet igangsat flere initiativer, som bestyrelsen har godkendt.

Her skal nævnes, at der er vedtægtsændringer undervejs, hvor vi bl.a. ønsker at skifte navn til SIND Rådgivning, da dette navn er mere retvisende for vores aktiviteter.

Desuden har vi hele året haft et særligt fokus på vores IT, da vi i årets løb er overgået til nyt IT system og hermed sikrer alle retningslinjer ift. GDPR.

Der har været et godt og tæt samarbejde mellem lederen og bestyrelsesformanden hele året.

Bestyrelsen er sammensat af både valgte og udpegede medlemmer. Valgte medlemmer sidder for to år ad gangen og vælges på årsmødet, som ligger hvert år i marts måned.

Bestyrelsesformand	Michael Dumont Rasmussen
Næstformand	Simon Eilrich
Bestyrelsesmedlem	Vibeke Lyngbye
Bestyrelsesmedlem	Hanne Westergaard
Udpeget af Landsfore. SIND	Tove Tolstrup
Udpeget af Aarhus Kommune	Brian Kjærulff
Udpeget fra Region Midt	Jette Dupont

Suppleant	Birgit Ilona Andersen
Suppleant	Lisbeth Madsen

Årsmøde 2021

Årsmødet blev afholdt 16.03.21 og på Teams som følge af Covid 19.

Som dirigent blev valgt Michael Dumont Rasmussen

Formanden bød velkommen og takkede alle fremmødte, alle medarbejdere, alle frivillige og bestyrelsen for deres indsats i det forgange år. Herudover var der en særlig tak for den indsats, som Anne Margrethe (tidligere indtrådt daglig leder) og Uffe Gad har påtaget sig omkring økonomien.

Primo 2021 tiltrådte den nye daglig leder, Julie Krarup, og med økonomien konsolideret og flere initiativer undervejs er der håb og optimisme for fremtiden.

Ledelsens beretning

Den daglige drift varetages af lederen, fastansatte og faste frivillige medarbejdere.

Udover personale-, økonomi- og administrativ ledelse har ledelsen ansvaret for fundraising og projektudvikling og samarbejdet med Landsforeningen og afstemt med bestyrelsesformanden.

Pr. 1. januar tiltrådte ny leder og hun og tidligere leder valgte at indlede et makkerskab, hvor Anne Margrethe Gad Jørgensen overvejende har haft ansvaret for økonomien. Hele året har AMGJ og JK og i samarbejde med vores bogholderi og landsrevisoren haft et særligt fokus på vores økonomi, så vi kan etablere os omkring en sund drift med plads til udvikling. Der er kommet styr på økonomien, men vi er stadig i en situation, hvor der skal være fokus på konsolidering.

JK har haft et særligt fokus på fundraising og personaleledelsen, og der er taget initiativer til at ændre på strukturen og opgaveløsningen, så vi i højere grad tilsikrer allokering af ressourcer og kompetencer på tværs af vores projekter/tilbud, så vi opnår mere sammenhængskraft.

I årets løb har vi udvidet med flere personaler og er blevet imødekommet på flere ansøgninger, hvor vi også muliggør udvikling af de enkelte tilbud.

I Den Landsdækkende Telefonrådgivning har vi opnået akkreditering primo november, akkrediteringen er udført af RådgivningsDanmark, og vi har sammen med akkrediteringen udviklet en ny frivilligstrategi, som er i proces ift. implementering.

Formålet er i højere grad at kunne rekruttere og fastholde frivillige gennem nye tilgange, da vi oplever, som øvrige NGOer mv., at efterspørgslen på frivillige er større end udbuddet.

I dec. fik vi en donation fra TRYG Fonden, som skal understøtte strategien.

Allerede ved årets udgang kunne vi glædeligt konstatere, at der er en begyndende fremgang i frivilligrekrutteringen.

Derudover har vi gennem hele året haft fokus på vores IT.

Vi fik en henvendelse fra en frivillig, Mette Tholstrup, som har arbejdet professionelt med IT og markedsføring, og hun har hjulpet os med at udvikle hele området i overensstemmelse med GDPR. Ligesom hun har hjulpet os med at udarbejde ny hjemmeside og med nyt navn og i øjeblikket er ved at udvikle en ny platform, som skal understøtte frivilligstrategien.

Til bestyrelsen har der været formuleret et ønske om at skifte navn til SIND Rådgivning, da dette navn er mere retvisende for vores tilbud og aktiviteter. I forbindelse med vedtægtsændringerne har der samtidig været et ønske om også at udvide bestyrelsen med en medarbejderrepræsentant.

Vedtægterne skal som bekendt godkendes på Årsmødet, og herefter håber vi, at vores nye navn er en realitet.

I årets løb har vi leveret på vores samarbejdsaftaler både ift. undervisningsforløbene i Region Midt og ift. Aarhus Kommune omkring gruppeforløb, åben rådgivning, undervisning på uddannelsesinstitutioner, virksomhedsrettede indsatser mv.

Ligesom vi også i har haft satellit funktioner i Randers, Odder og Silkeborg og med frivillige. I Randers har vi kørt et undervisningsforløb med §18 midler, og i Odder har vi afholdt nogle temaaftener for pårørende.

Som følge af Covid 19 har vi måttet finde nye veje at afvikle vores tilbud på og har opnået erfaringer med digital rådgivning, ligesom en del mødeaktivitet i forbindelse med hjemsendelse også har foregået digitalt.

Det har været glædeligt at opleve, hvordan vi er lykkedes med at holde aktiviteterne i drift, hvilket i høj grad skyldes et særdeles omstillingsparat og engageret personale og ditto frivillige.

I 2021 har vi også været praktikplads for to socialrådgiver studerende, ligesom vi har haft flere borgere i praktik via Aarhus Kommunes beskæftigelsesafdeling, og to er efter endt praktik fortsat i løntilskud og er nu tilbudt ansættelse.

Vi har fået en donation på U18 området af Det Obelske Familiefond og skal i hele 2022 udbyde åbne gruppeforløb til børn i alderen 8 – 12 år.

I forbindelse med rekruttering af børn til grupperne har vi indledt samarbejde med udvalgte folkeskoler og Magistraten for Børn og Unge på forskellige niveauer.

Det er i alle henseender dejligt at opleve det store netværk, der er omkring Pårørenderådgivningen, velfungerende samarbejdsrelationer og gode viljer til at gå i dialog omkring udvikling af nye indsatser målrettet vores målgrupper.

Vi sidder repræsenteret i diverse fora og bliver inviteret med i høringer og anerkendes for vores arbejde.

I april modtog vi en opsigelse af lejemål fra Region Midt og med fraflytning pr. 30.4.2022. Ved årets udgang fik vi en foreløbig tilkendegivelse af, at der måske kunne være basis for at indgå lejemål i nogle af Aarhus Kommunes bygninger i Viby. Siden skulle det vise sig, at et lejemål i Skæring, også ejet af Aarhus Kommune, kunne komme på tale.

Parallelt med dialogen med Aarhus Kommune afsøger vi alternative muligheder på det private marked, men må nok erkende, at vi er udfordret, da vi har svært ved at finde penge i vores budget til afholdelse af udgifter til husleje på almindelige markedsvilkår.

På trods af Corona har 2021 på mange måder været et godt år.

Der er i Pårørenderådgivningen en god kultur og et godt og trivselsfremmende arbejdsmiljø med plads til læring og udvikling. Vi oplever, at både de frivillige, studerende og borgere i praktik trives, og vi får gode tilbagemeldinger på vores imødekommenhed og professionalisme.

Ansatte og frivillige gennem 2021

Stab:

Ledelse	Julie Krarup Anne Margrethe Gad Jørgensen
Bogholder	Jane Ahle Bjerregaard
Bogholderiassistent	Anne Sofie Grønlund
AMR/kontorass.	Louise Christiansen
U18:	Lars Munk Tone Høyer Hughes

Den Landsdækkende Telefonrådgivning:

Projektleder	Henrik Bach Poulsen
Rådgiver	Lise Thomsen
Rådgiver	Sara Dunn
Frivilligkoordinator	Filip Ingesman Hansen

En stor gruppe frivillige rådgivere

SIND Erhverv:

Projektleder	Jonna Winther
Projektansat	Jane Tolstrup Christensen
Projektansat	Anne Lindberg Thomsen (barselsvikariat)
Projektansat	Louise Fløe Høyrup (på barsel fra 070721)
Off. løntilskud	Jevgenia Karg

Kommunikation og IT

Mette Tholstrup

Seniorgruppeleder

Jeannette Cold

Rådgivning Silkeborg

Anni Brix (frivillig)
Bente Pedersen

Rådgivningen Randers

Rikke Ransborg (frivillig)
Kirsten Kallesøe (frivillig)

Rådgivning Odder	Hanne Westergaard (tovholder) samt frivillige
Grafisk medarbejder frivillig	Birgit Ilona Andersen
Supervisor	Robert Frank (DLT)
Regnskabsmæssig bistand	Landsrevisor Uffe Gad Jørgensen

De frivillige

En stor del af SIND Pårørenderådgivnings tilbudsindsats varetages af frivillige medarbejdere. De frivillige gør et kæmpe arbejde i SIND Pårørenderådgivning, og vi kunne ikke varetage vores opgaver uden dem. Vi har haft tilknyttet ca. 40 frivillige gennem 2021 fordelt på telefonrådgivning, projekter og satellitter (Randers, Odder og Silkeborg) samt medlemmer i bestyrelsen.

Den største gruppe af frivillige fungerer som rådgivere i Den Landsdækkende Telefonrådgivning. I 2021 har vi fået udviklet en ny frivilligstrategi i ønsket om at gøre os mere attraktive ift. rekruttering og fastholdelse.

Vi har således systematiseret hele vores praksis omkring de frivillige og udover on boarding program med intro-kursus, kontaktperson-ordning og sidemandsoplæring tilbydes løbende supervision, både intern og ekstern, netværksmøder med relevante faglige oplæg, kursusprogram og medlemskab af SIND.

Ligesom de frivillige efter tre måneder får mulighed for at blive frivillig i andre af vores tilbud, herunder pårørendesamtaler og undervisningsforløb.

Vi ser diversiteten i de frivillige som en fordel og har både studerende og ældre i rådgivningen. Vi har gennem året deltaget med oplæg på uddannelsesinstitutioner, og vi opfatter DLT som et læringsrum, hvor de studerende kan øve den praktiske del af deres fag.

Mod årets slutning blev vi betænkt med en donation fra TRYG Fonden til projekt:

Flere frivillige med inklusion af pårørende, og der er nu ansat en frivilligkoordinator, som skal videreudvikle det frivillige område og understøtte vores strategi. Herunder sammen med IT og kommunikationsansvarlig udvikle ny platform, hvor de frivillige kan kommunikere med hinanden og tilgå relevant viden og info.

Vi er helt bevidste om, at frivilligheden i Danmark har ændret sig, og efterspørgslen er større end udbuddet, hvorfor vi i arbejdet med frivillighed vægter en særdeles faglig og professionel tilgang, hvilket vi kan se bærer frugt.

De frivillige bliver mødt i den forventning, som de kommer med, og de oplever progression i den læring, som de får via rådgivningsarbejdet i praksis, den løbende sparring og supervision. Vi kan høre, at de gerne vil dokumentere deres frivillige arbejde i deres CV og vi udsteder udtalelse, hvis den efterspørges ved ansættelsesforholdets afslutning.

Fælles for alle frivillige er, at de gerne vil gøre en indsats for pårørende og brugere, at de har evnerne til det og at de ved og kan mærke, at der er brug for dem.

I organiseringen af det frivillige arbejde er vi observante på eksamen- og ferieperioder og kan imødegå disse med fleksibel vagtplanlægning, så vi hele tiden kan imødekomme de frivilliges behov afhængig af, hvor de er i deres livssituation.

Vi har nedjusteret antallet af obligatoriske fremmødevagter til en gang om ugen i de perioder, hvor man ikke har eksamener, ferie mv.

De frivillige er helt essentielle i vores virke og vi siger dem således stor tak for deres indsats.

Aktiviteter

I relation til interne møder har vi lavet ny struktur og organisering af mødeaktiviteter, så vi i nogen grad spreder os på tværs af tilbud. Dette for at sikre, at vi hele tiden allokerer ressourcer og kompetencer ind i de tilbud, hvor det giver mening. Ved at arbejde på tværs, får vi indblik i alle udbudte aktiviteter med mulighed for at dele viden og erfaringer, og samtidig udvikles ansvarsfølelse for, at alle Pårørenderådgivningens tilbud kører optimalt. Der afholdes derudover månedlige personalemøder og teams- og indsatsgruppemøder i de enkelte tilbud.

Året igennem har vi deltaget i diverse eksterne arrangementer, men Sindets Dag blev desværre aflyst.

Til gengæld deltog vi i et spændende SIND Landsmøde, hvor bl.a. vores bestyrelsesformand blev valgt til den nye HB.

Samarbejdspartnere

SIND Pårørenderådgivning har i 2021 haft forskellige samarbejder med kommuner og RegionMidt. Det har drejet sig om følgende kommuner: Aarhus, Randers, Holstebro, Norddjurs, Syddjurs, Favrskov, Silkeborg og Odder.

I Aarhus Kommune har vores samarbejde ligget i Magistraten for Sundhed og Omsorg (MSO) og i Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB).

Vi sidder repræsenteret i forskellige fora og afholder kontinuerlige møder med relevante dagsordener, hvor vi får mulighed for at præsentere og drøfte vores arbejde, ligesom vi inspireres via andres indsatser og aktiviteter.

Primo 2021 lancerede Aarhus "Socialkompasset", en portal, som henvender sig til både borgere, der søger hjælp, men også til pårørende, foreninger eller kommunale medarbejdere og andre fagfolk, som har brug for at henvise borgere til frivillige, sociale tilbud.

Vi bruger Socialkompasset aktivt i vores arbejde, særligt i DLT, men har også fået et godt overblik på andre aktører med mulighed for netværksdannelse.

Herunder har vi haft dialog med bl.a. Fundamentet og har i årets løb med en af deres eksterne undervisere fået etableret en mentorordning, hvor fungerende mentor er forankret i SIND. Det er tanken, at mentorordningen skal udvides.

Vi har ligesom de forrige år haft et tæt samarbejde med Landsforeningen SIND blandt andet gennem Den Landsdækkende Telefonrådgivning og Bisidderordningen.

Den Landsdækkende Telefonrådgivning (DLT)

Rådgivningstilbud:

Rådgivningen i Risskov består af Den Landsdækkende Telefonrådgivning (DLT) og Den Åbne Rådgivning (DÅR).

DLT har åbningstiderne 9-15 mandag, onsdag og fredag, samt 10-16 tirsdag og torsdag. DLT holder lukket på alle officielle helligdage og i weekenderne. Man kan henvende sig til DLT på telefon 70 23 27 50 eller på mail dlt@sind.dk.

Telefonisk og pr mail rådgiver vi mennesker fra hele Danmark med psykiske vanskeligheder og pårørende til disse.

DÅR i Risskov er mandag til fredag i vores åbningstid efter aftale med den enkelte rådgiver. Som rådeøgende har man også mulighed for at komme anonymt og uanmeldt. De åbne rådgivninger er for pårørende til mennesker med psykiske vanskeligheder, og der tilbydes en eller flere rådgivende samtaler. De pårørende henvender sig enten telefonisk, på mail eller kommer uanmeldt forbi eller efter aftale. Det er vores indtryk, at der er en del henvisninger til os fra de forskellige afdelinger på Psykiatrisk Hospital, hvor de pårørende ofte er i en akut krisesituation.

Hos DÅR vægter vi tværfagligheden. DÅR bemannes derfor af 5 deltidsansatte - en coach, to psykologer, en socialrådgiver og en cand.mag., samt 12-18 frivillige med baggrunde primært indenfor psykologi og socialrådgivning, men også sygeplejen fra psykiatrien er repræsenteret. Frivilligruppen består både af færdiguddannede og studerende, unge og seniorer. Derudover er der adgang til socialrådgiver- og psykologiske/terapeutiske ressourcer gennem den øvrige personalegruppe. Til rådgivningen er der yderligere tilknyttet en par frivillige jurister, der træffes via mail efter aftale.

Rådgivningen er som udgangspunkt bemandede af 1-2 ansatte rådgivere og 2 - 3 frivillige rådgivere pr. vagt. Vi har i DLT en målsætning om, at der altid er 3 aktive telefonlinjer åbne. Vi har i rådgivningen erfaring med, at kompetent og målrettet rådgivning kan afværge eller formindske de følger, der afstedkommer psykisk sygdom. Vi ved også, at professionel rådgivning på det rigtige tidspunkt kan afhjælpe tilbagefald hos den psykisk sårbare, samt forebygge psykiske belastninger hos de pårørende.

Vi tilbyder derfor professionel individuel rådgivning, hvor vi med recovery, empowerment og anerkendelse, tager afsæt i de pårørendes aktuelle livssituation og personlige ressourcer. En stor del af rådgivningerne handler typisk om, at de pårørende har brug for hjælp til at sætte grænser, for ikke selv at brænde ud. Det betyder, at vi arbejder meget med relationer. Der er ligeledes meget sorg- og krise arbejde, da det ofte er afmagt, der møder os i telefonerne. Vi har en bred vifte af henvisningsmuligheder, som vi finder hensigtsmæssige - både for de psykisk sårbare mennesker og deres pårørende.

Det fortsatte store antal henvendelser afspejler udviklingen i vores samfund. Flere og flere psykisk sårbare og deres pårørende føler sig isolerede eller ikke hørt. Ofte er der brug for tid til, at de kan fortælle deres historie. Ligeledes har de sidste års reformer indenfor både

kontanthjælp, fleksjob- og pensionsområdet været uigennemskuelige for mange, og de oplever sig klemte og glemte i systemerne. Vi oplyser om eksisterende lovgivning, og om de muligheder der kan være for hjælpe- og støttemuligheder, og vi rådgiver om klagemuligheder og kontakt til kommunerne. I særligt fastlåste situationer henviser vi videre til Sinds bisidderordning.

I de henvendelser, hvor vi oplever, at børns trivsel og udvikling er truet, rådgiver vi om underretningspligt i henhold til servicelovens bestemmelser, og i det omfang, det lader sig gøre, udarbejder vi underretningerne i samarbejde med den eller de involverede parter.

Akkreditering af DLT.

DLT blev den 2. november 2021 akkrediteret af RådgivningsDanmark.

RådgivningsDanmark er en brancheforening for almenyttige organisationer, der yder gratis rådgivning af social karakter til mennesker i vanskelige livssituationer.

RådgivningsDanmark har udviklet en akkrediteringsordning med kvalitetsstandarder, som sikrer, at brugerne får rådgivning, der lever op til en række standarder.

Formålet er, at det skal være synligt for både borgere, samarbejdspartnere, bevillingsgivere og andre, hvilke rådgivninger der kan give den rette og kvalificerede hjælp.”

Processen omkring at blive akkrediteret, blev startet op i 2020. Det var SINDs og dermed også DLTs ønske at arbejde procesorienteret henimod en akkreditering hvilket er lykkedes. Processen har været rigtig god, hvor alle både ansatte og frivillige har været engagerede. Som produkt af processen har DLT fået udarbejdet en håndbog, som beskriver DLTs værdigrundlag og tilgange, samt nøje beskriver de arbejdsmetoder som anvendes i rådgivningsarbejdet. Som en del af processen har vi arbejdet meget med rekruttering og fastholdelse af frivillige rådgivere, en indsats som virkelig har givet resultater med mange nye frivillige rådgivere.

DLT statistik 2021

Som en del af akkrediteringsprocessen i 2021, blev DLT opdelt pr. 1/6 2021, hvorefter rådgivningen i Århus alene varetager telefonrådgivningen. Som et supplement til nedenstående statistik kan der derfor suppleres med 1859 besvarede henvendelser i Odense, Hillerød og København i perioden 1/1-31/5 2021.

Statistik DLT 2021	Aarhus Antal	%
Henvendelser i alt	4531	100,00
Mænd	1437	31,71
Kvinder	3094	68,29
Brugere	2320	51,20
Pårørende	1953	43,10
Andre	258	5,69
Telefonisk	3879	85,61
Samtale	225	4,97
Mail	341	7,53
Virtuelt	21	8,14
SMS	65	1,43

Undervisning og foredrag og seniorgruppe

Undervisning, foredrag samt samtaler med borgere over 60 har været støttet af MSO og haft AMGJ som tovholder. Projektet går fint hånd i hånd med andet af vores undervisning.

- Oplæg på Horisont konferencecenter om *Portræt af en pårørende* for ca. 100 sygeplejersker, læge, ergoterapeuter og socialrådgivere
- Undervisning på SOSU Østjylland i alt 4 gange for tilsammen 110 elever om pårørendes roller. Selv om hovedbudskabet er de pårørendes roller til en der har en psykisk sygdom drages der også paralleller til de pårørendes forskellige roller til dement ramte eller andre sygdomme.
- I Samarbejde med Region Midt afvikler SIND Pårørende Undervisningshold i hele Region Midt. Heraf har vi undervist på 4 hold i Aarhus for i alt 50 pårørende
- Vi er kommet i mål med undervisning af 7 pårørende i livshistoriefortælling. Kurset blev ledet af psykiatrisk sygeplejerske og terapeut Ann-Dorthe Petersen) De som har modtaget undervisning skal nu selv ud og formidle deres historie til andre

- Kursus for 8 bedsteforældre (ekstern underviser: psykiatrisk sygeplejerske og terapeut Ann-Dorthe Petersen)
- Undervisning i OPUS 18 deltagere (grundet Covid 19 har der kun været et hold)
- Seniorgruppen, 10 seniorer, der mødes 2 gange om måneden hele året rundt
- I telefonrådgivningen har vi haft samtaler med ca. 250-300 seniorer
- I den åbne rådgivning har vi haft samtaler med ca. 15 (heraf flere i et samtaleforløb af 5-6 gange)
- Vi har i den åbne rådgivning også haft flere ægtepar i samtaleforløb

Selvhjælpsgrupper

Når en voksen- eller netværksgruppe har afsluttet et forløb, kan gruppen fortsætte som en selvhjælpsgruppe i Nørre Allé 31, 8000 Aarhus C. Kontaktpersonen i Nørre Allé er Jeannette Cold, som introducerer til stedet og som giver informationer om møder og andet videre til tovholderen i gruppen. Lokalet på 3.sal skal bookes fra gang til gang.

Aktuelt er der én aktiv gruppe og to grupper, som senest mødtes for et halvt år siden, og som ikke kan svare på, om de vil fortsætte.

Undervisningsforløb foråret 2021

Der blev i foråret 2021 afholdt undervisningsforløb i hhv. Aarhus, Ebeltoft, Horsens og 2 x Holstebro.

Alle 5 forløb var programsat til at blive afviklet ultimo januar 2021. Grundet Coronaepidemien, herunder forsamlingsforbuddet, blev disse forløb udskudt til start ultimo marts 2021.

Undervisningsforløbene er som udgangspunkt tiltænkt til fysisk fremmøde, men grundet fortsatte restriktioner, blev alle forløb nødsaget til at blive afviklet online til start med start marts 2021.

I Horsens fik deltagerne mulighed for at mødes fysisk til 6. og afsluttende undervisningsgang. I Holstebro, Aarhus og Ebeltoft overgik mødegange til fysisk fremmøde efter et par gange med online undervisnings.

Der var tilmeldt hhv. 15-17 deltagere til alle hold i de 4 byer. Afviklingen af forløbene online medførte frafald på flere af holdene, hvilket bl.a. kan tilskrives den manglende gruppedannelsesproces, herunder manglende mulighed for erfaringsdeling og spejling de pårørende imellem.

Der var desværre ikke mulighed for at få afsluttende evalueringer fra alle deltagerne, hvorfor datagrundet derfor kun baserer sig på hhv. deltagere i Ebeltoft, Horsens og Holstebro.

På baggrund af fælles evaluering underviserne fik vi cementeret den læring, at det fremadrettet ikke anbefales at afvikle undervisningsforløb online. Ved onlineforløb er der ikke i tilstrækkelig grad mulighed for at facilitere en god gruppedannelsesproces i form af et trygt og tillidsskabende rum, hvor deltagerne kan erfaringsdele og spejle sig i hinanden.

Undervisningsforløb efteråret 2021

Der blev i efteråret 2021 afholdt undervisningsforløb i hhv. Aarhus, Skanderborg og Holstebro.

Alle 3 forløb var programsat til at blive afviklet ultimo september 2021. Der var tilmeldt 18

deltagere til forløbet i Aarhus, 18 i Skanderborg og 19 i Holstebro.

Alle undervisningsforløbene blev afviklet med fysisk fremmøde. I Skanderborg og Holstebro var der forløbet igennem et kontinuerligt fremmøde på 14-15 deltagere, mens holdet i Aarhus oplevede et frafald i antallet af deltagere.

Der var overvejende positive tilbagemeldinger fra deltagerne i de 3 byer. I Aarhus svarede 100% af deltagerne, at forløbet i høj grad eller i nogen grad levede op til deres forventninger. Ligeledes svarede 100%, at de i høj grad eller nogen grad havde fået noget ud af forløbet. I Skanderborg svarede 89% af deltagerne, at forløbet i høj grad eller i nogen grad levede op til deres forventninger. Ligeledes svarede 89%, at de i høj grad eller nogen grad havde fået noget ud af forløbet. I Holstebro svarede 100% af deltagerne, at forløbet i høj grad eller i nogen grad levede op til deres forventninger. Herudover svarede 92%, at de i høj grad eller nogen grad havde fået noget ud af forløbet.

Flere af deltagerne efterspurgte mere tid til gruppearbejde og erfaringsudveksling i plenum, idet særligt erfaringsudveksling opleves som det mest givende for deltagerne. Vi vil fremadrettet forsøge at imødekomme dette ved kommende undervisningsforløb, men hvor forløbene fortsat vil bære præg af at være et undervisningsforløb med rammesættende undervisning og oplæg.

Herudover ønsker flere af deltagerne ønskede fremadrettet mere differentiering af typer af pårønderrelationer fx forældre til voksne børn, søskende, partner etc. Hermed det vil være nemmere for deltagerne at spejle sig i og forstå hinandens pårønderproblematikker. Dette opmærksomhedspunkt vil vi så vidt muligt fremadrettet have for øje i sammensætningen af undervisningsforløbene for voksne pårørende til voksne.

Gruppeforløb Randers efteråret 2021

Der blev i efteråret 2021 afholdt gruppeforløb i Randers, hvor alle deltagerne var forældre til voksne børn. Der var tilmeldt 10 deltagere til forløbet i Randers. Det fremgår af evalueringerne fra forløbet, at der har været overvejende positive tilbagemeldinger omkring forløbet. 100% af deltagerne svarede, at forløbet samlet set levede op til deres forventninger. Herudover svarede 100% af deltagerne, at de i høj grad har fået noget ud af forløbet.

Det kan ligeledes fremhæves, at flere deltagere har tilkendegivet, at de har fået brugbar viden og redskaber med fra forløbet ift. at kunne håndtere deres livsvilkår som pårørende.

Samtalegruppe Århus

8 x 2,5 time. Foregår hver 2. uge med opstart d. 17. august 2021 slut 9 november 2021.

Der er 2 gruppeledere.

Målgruppen er forældre til voksne børn med psykisk sygdom

Forsamtalerne forløb primært i uge 32, der var forsamtaler med flere potentielle gruppedeltagere end der inkluderedes i gruppen, f.eks havde en fået tilbudt et samtaleforløb i Bedre Psykiatri, et forældrepar oplevede, at datteren havde fået det så meget bedre, at de ikke havde behov for et forløb, en mor vurderedes af gruppelederne til at være så sårbar, at et gruppeforløb ikke var det optimale tilbud til hende, hun fik i stedet individuelle samtaler.

Der inkluderes 4 forældre, uden deltagelse af deres partner samt 2 forældrepar, altså 8 deltagere. 6 kvinder og 2 mænd.

Samme dag som gruppestart, meldte en forælder fra pga. egen sårbarhed. Det ene ægtepar meldte fra til første møde, den mandlige part meldte derefter fra til forløbet men kvinden deltog derefter i resten af forløbet. Det aktuelle antal deltagere var således kun 6 men da afbuddene først kom ved gruppestart, hvor deltagerne introduceres til hinanden og grupperammerne, vurderedes det ikke hensigtsmæssigt at indbyde flere.

Gruppen består således af 5 kvinder og 1 mand. Det blev derfor en lille men godt arbejdende gruppe.

Alderen på gruppedeltagerne var 49 – 79 år, deres "børn" var mellem 19 og 45 år. De unge var henholdsvis hjemmeboende og udeboende. Diagnoserne var autisme, ADD, ADHD, skizofreni, Bipolar lidelse og personlighedsforstyrrelse. Der var flere "børn" der havde selvmord som en aktuell problematik.

Gruppeterapien:

Emner/problematikker der blev arbejdet med i gruppesessionerne:

Selvmordsrisiko

Respekt for en unges autonomi, hvordan?

Oplevelse af systemets svigt

Kontaktbrud fra den unges side, hvordan kan forældre håndtere det?

Hvordan får forældrene de unge til at flytte hjemmefra til egen bolig, når de har massivt modstand?

Hverdagsstøtte til den unge, servicering kontra krav.

Grænsesætning

Forældres egne behov, ret til eget liv.

Forældres "forbudte" følelser.

Søskendeproblematik

Evalueringerne fra deltagerne viser godt udbytte af forløbet.

Gruppen fortsætter som selvhjælpsgruppe.

Bisidderordning

Bisidderordningen er landsdækkende og hører under Landsforeningen SIND. Ordningen koordineres via Landsforeningen. Ordningen giver os i SIND Pårørenderådgivning mulighed for at henvise til en bisidder i hele landet. Rådgiverne i telefonrådgivningen sender selv bud til koordinatoren, når der efterspørges en bisidder.

SATELLITTER I REGION MIDT

Pårørenderådgivning i Odder

SPR har stadig en åben rådgivning i Odder den sidste mandag i hver måned fra kl. 18 – 20, men pga. Covid-19 har der kun været 6 gange, hvor rådgivningen har været åben, og ingen har henvendt sig.

Der har været samtaler med Odder borgere i Aarhus. Sammen med SPR har Odder afholdt tre aftner for pårørende, med Anne Margrethe Jørgensen og Erik Mønsted, der i fællesskab så på de pårørendes roller, de svære følelser og recovery begrebet. Forløbene var yderst vellykkede

Samarbejdet med socialpsykiatrien er blevet meget tættere, og bl.a. har en repræsentant fra SIND deltaget i et kursusforløb om recovery, hvor bl.a. Kurt Kyed var oplægsholder en af dagene.

Der er god kontakt til en del borgere med psykiske udfordringer på frivillig basis, og det giver et godt indblik i, hvordan socialpsykiatrien i Odder Kommune fungerer.

Denne kontakt udmundede sig i, at der var nogle frivillige, der kørte ture i egne biler med borgere fra socialpsykiatrien, i den periode, hvor personalet afviklede ferie.

DH og HR

SIND Odder er repræsenteret i bestyrelsen i DH Odder, der er en aktiv forening,

Hanne Westergaard er stadig formand for HR i Odder, og det går fint i tråd med SIND og DH's arbejde.

Bisidder

Der har ikke været bud efter en bisidder i år ved henvendelse til Hanne Westergaard.

Pårørenderådgivning i Silkeborg

Silkeborgrådgivningen har i 2021 delvist været bemandet med Anni Brix, men vi har været så heldige at få endnu en frivillig Dorthe Nygård, som har siddet i Sundhedshuset.

Dorthe har som ny frivillig fulgt vores kurser for frivillige i DLT.

Derudover har Bente Pedersen tilknyttet som terapeut.

Vi har haft en del samtaler med borgere fra

Silkeborg samt givet opæg for pårørende i et gruppeforløb under Frivilligcentret .

Pårørenderådgivning i Randers

Telefon har delvist været passet af Kirsten Kallesøe og Rikke Ransborg, som fremover bliver vores nye frivillige i Randers. Rikke har varetaget såvel telefonrådgivningen som de åbne rådgivninger, Dog har der været en del samtaler i Aarhus med randersborgere det først halve år i 2021. Derudover har vi også afviklet et gruppeforløb for forældre som er pårørende (jf. side 15).

U18

På gulvet

2021 startede i Coronaens tegn. Der skulle startes en børnegruppe op i Hadsten i samarbejde med sundhedsplejerskerne (SPL). SPL trak sig ud af forløbet både pga. stigende pres på ansatte i forbindelse med Corona og fordi deltagerantallet var for lavt til at blive prioriteret. Derfor forestod SIND Pårørenderådgivning (SPR) selv dette forløb i Hadsten Sundhedscenter. Forløbet strakte sig fra primo februar til ultimo april. Grundet Corona afholdtes de 2 første gange online med individuelle samtaler á 20 minutter. Samme uge som gruppeforløbet i Hadsten endte, startede et nyt gruppeforløb op i Aarhus i samarbejde med Aarhus kommune for nogle midler allokeret til udsatte børn/unge i forbindelse med Corona. Til dette gruppeforløb hentede vi en ekstern co-gruppeleder ind. Sideløbende med gruppeaktiviteterne har der gennem hele 2021 været en stabil tilgang og afgang i de individuelle samtaleforløb. Den rullende sagsbyrde ligger mellem 20 og 30 igangværende forløb. I løbet af 2021 er det blevet til ca. 150 individuelle samtaler fordelt på forældresamtaler, familiesamtaler og børn/unge samtaler. Som en del af Børn Som Pårørende initiativet var vi til konference i medio september. Konferencen var et led i en politisk agenda om at udvikle lovgivning der tilgodeser pårørende børns trivsel i de vilkår de lever med.

I kulissen

Vi er i dialog med to skoler i Aarhus Kommune med henblik på at etablere ungegrupper på skolerne; ligesom der også vil være en kompetenceudviklingsdel for deres personale. Der indsendes ansøgning primo marts 2022.

Derudover er vi i dialog med FGU Aarhus omkring ungegrupper med henblik på fastholdelse i uddannelsesforløb og har en ansøgning ude Rådet for Sociale Investeringer. Vi modtog penge fra Det Obelske Familiefond til opstart af 2 åbne børnegrupper i hele 2022. Der er brugt tid på de indledende øvelser og rekruttering til disse grupper.

Fremtiden (2022)

I 2022 starter vi de to åbne grupper op medio januar.

Vi skal i dialog med psykiatrisk afdeling omkring en koordineret pårørendeindsats (der er indkaldt til møde)

Vi skal (forhåbentlig) i gang med vores FGU-projekt målrettet de 13-16-årige.

Vi får forhåbentlig flere personaletimer ind i U18 og kan derved øge indsatsen for børn som pårørende.

SIND Erhverv 2021

- Samarbejdsprojekt med Jobcenter Norddjurs og Jobcenter Silkeborg "Rampen til det gode arbejdsliv" finansieres overvejende af midler fra den AP Møllerske Støttefond
- Driftsaftale med Aarhus Kommune for 2021 og 2022

"Rampen til det gode arbejdsliv"

Projektet er et samarbejdsprojekt med to Silkeborg og Norddjurs. Projektet løber fra oktober 2020 til udgangen af februar 2024.

Der er en mindre egenfinansiering fra begge kommuner, der gør at en medarbejder fra hver kommune skal arbejde ind i projektet 10-14 timer ugentligt, således kommunerne får en viden om hvorledes tilgang og metode er i SIND Erhverv.

Projektet evalueres af konsulenthuset DEFACTUM.

Målgruppe: Borgere, der har fået tilkendt fleksjob på baggrund af psykisk sygdom/sårbarhed, og som har behov for en mere håndholdt indsats.

Målet er at 140 borgere i alt fra begge kommuner deltager i projektet.

- 55 % af deltagerne kommer i job
- 70 % af deltagerne oplever en større trivsel.

Indsatsen er en videreførelse af det arbejde der har været i SIND Erhverv siden 2016. Denne gang også med fokus på involvering af de pårørende. Samt fokus på frivillige sociale mentorer.

Projektet blev igangsat i oktober 2020, med borgeroptag fra starten af november. Med Corona og nedlukning af DK blev det en lidt svær fødsel. De første 3-4 måneder af 2021 var det ikke muligt at mødes fysisk med borgerne, så al kontakt foregik enten telefonisk eller virtuelt. I målgruppen er der flere borgere, der kan have svært ved denne kontakt, men vores læring af nedlukningen er, at langt flere i målgruppen fint kan kapere denne form for kontakt indtil fysisk fremmøde var muligt.

Udover det ikke var muligt at mødes med borgerne fysisk, var det heller ikke tilladt at etablerer virksomhedspraktikker.

Projektet bygger videre på de to tidligere projekter i SIND Erhverv

Bl.a. i tilgange til borgerne, hvor der arbejdes ud af den pædagogiske metode "Du bestemmer". Metoden har fokus på borgernes rolle i forhold til at tage ansvar for egen proces og eget liv. Derudover opfordres borgerne til at reflekterer over egne valg i livet.

Alle inkluderede borgere har en kontaktperson fra projektgruppen i SIND

Erhverv/Jobcenter Silkeborg/Norddjurs. Kontaktpersonen tilbyder personlige samtaler ud fra borgernes behov, med det formål at borgerne bliver klar til arbejdsmarkedet.

Samtalerne indeholder både det arbejdsmarkedsrettede samt "hele livet", for der kan være rigtig mange ting fra privatlivet, der spænder ben for arbejdslivet. Der er ikke et fast interval for samtalerne. De bliver afholdt ud fra behov. Generelt har borgerne samtaler enten hver uge eller hver anden/tredje uge.

Derudover forestår kontaktpersonen den direkte kontakt til virksomhederne – ud fra hvad borgerne har af ønsker til sit fremtidige arbejdsliv. Efter borgeren er kommet job er der forsat kontakt til borgerne i seks måneder med tilbud om individuelle samtaler for på denne måde at fastholde borgerne i job. Ligeledes er der kontinuerligt kontakt til virksomhederne – begge dele ud fra behov.

Tilgang til virksomheder

De borgere, der magter det, får til opgave at udfærdige en lille liste med 3-5 virksomheder, hvor de kan se sig selv. De laver enten research på nettet, eller research i lokalområdet i forhold til hvilke virksomheder, der er tilgængelige og relevante. Som start bliver der taget udgangspunkt i hvilke arbejdsopgaver borgerne drømmer om at varetage. Hvis det ikke er muligt at opfylde "drømmen" går researchen over til, hvad man ellers kan se sig selv i. Langt de fleste sårbare/psykisk syge har svært ved at kontakte virksomheder med forespørgsler om praktik og job. Kontaktpersonen i SIND Erhverv er "borgerens forlængede arm" i forhold til denne kontakt.

Der bliver aftalt et indledende møde, hvor borgeren deltager sammen med kontaktpersonen i langt de fleste tilfælde. Til mødet på virksomheden bliver både

opgaverne fra virksomhedens side samt kvalifikationerne som borgeren besidder gennemgået. Ligeledes bliver virksomheden informeret om skånehensynene. Der er en dialog om, hvordan borgeren bedst trives i forhold til skånehensynene, og hvordan virksomheden kan imødekomme dette.

Status januar 2022:

Der er i alt henvist 62 borgere fra de to kommuner på mindre end 16 mdr.

Der er 22 antal borgere, der er blevet ansat i fleksjob = 35%.

Driftsaftale med Jobcenter Aarhus

2021 var det første år med en driftsaftale med Jobcenter Aarhus. De har tidligere deltaget i to projektet ved SIND Erhverv, og er nu overgået til en driftsaftale.

Målgruppe: Borgere, der har fået tilkendt fleksjob på baggrund af psykisk sygdom/sårbarhed, der har brug for en ekstra håndholdt indsats.

Status på 2021:

Der har været henvist 25 borgere.

- 9 borgere er kommet i job = 36%

SIND Erhverv modtager borgere i enkeltforløb

Der har i 2021 været en borger i enkeltforløb fra Odder Jobcenter

ØKONOMI

Vi er fortsat meget observante på vores økonomi og har i 2021 sendt i alt 12 ansøgninger til hhv. fonde, Socialstyrelsen og §18 midler og har fået afslag på halvdelen. Vi er blevet betænkt med tre større donationer, hvilket gør, at vi har kunnet udvide personalet og gøre tilbudsviften lidt bredere.

Vores strategi er at gå efter større donationer via indgåelse af partnerskaber, og vi er ved årets afslutning i proces omkring flere ansøgninger og i samarbejde med andre aktører og forventer at sende minimum to store fondsansøgninger i løbet af foråret 2022.

Vores sikre grundlag med hensyn til økonomien er driftsoverenskomst med Aarhus Kommune, MSB, midler fra ULFRI samt en treårsoverenskomst med MSO. Dertil kommer et tilskud til DLT fra SIND Landsforeningen for psykisk sundhed og en aftale med Region Midt om psykoedukation/undervisning i de fem psykiatriklynger.

Vi takker alle for de bidrag, der er kommet ind til glæde for såvel brugere som pårørende. Vi ser frem til et godt samarbejde med jer alle i 2022.